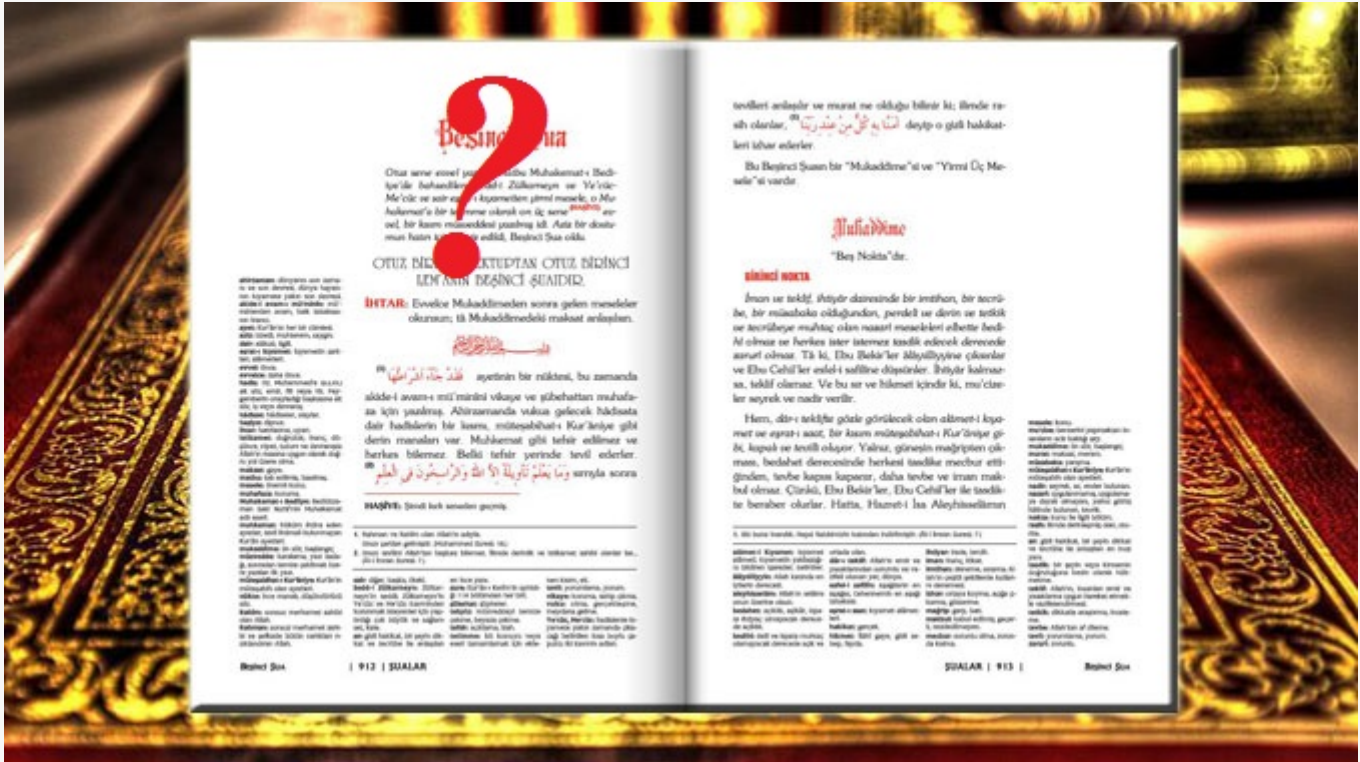

Risâle-i Nur'un anahtarı: Birinci Söz

Barla Lâhikası'nda şu ifadeler yer alıyor: "Birinci Söz'deki temsilde seyahat eden mütevacı zât, tamamen Üstadımızdır. Nebat, ağaç ve otların ipek gibi yumuşak kök, damarları nasıl Bismillah tesiriyle, yer altında sert taşı toprağı delip, geçiyorsa aynen onun gibi Bismillah ile mevkî-i intişâra vaz olunan Sözler de harika bir tarzda arza yayılıyor. Ve en münevver ve mükemmel meyve olan beşerin mü'minlerinin kalplerine nüfuz ediyorlar." 11 Bu ise, Risâle-i Nur'un 'sırran tenevveret' yani perde altında nurlanma ve yayılma düsturunu hatırlara getiriyor. Sert taşların yarılmasının bir mânâsı da, "Ey benî İsrail ve ey benî Âdem! Zaaf ve acziniz içinde nasıl bir kalp taşıyorsunuz ki, öyle bir zatın evamirine karşı o kalp, kasavetle mukavemet ediyor. Hâlbuki o koca sert taşların tabaka-i muazzaması, o Zatın evâmiri önünde kemal-i inkiyadla karanlıkta nazik vazifelerini mükemmel ifa ediyorlar. İtaatsizlik göstermiyorlar" 12 ifadeleriyle insanın Yaraticısına olan itaatinin farziyeti noktasına ışık tutmaktadır. Birinci Söz, her şeyi maddede arayan materyalist felsefenin güvendiği bütün kaleleri yerle bir eden Tabiat Risâlesi gibi risâlelere gönderme yaparken; o ipek gibi yumuşak damarların sert taş ve toprağı delmesiyle ve o sigara kâğıdı gibi ince nazenin yaprakların, şiddetli harete karşı aylarca yaş ve yeşil kalmasıyla, Hazret-i Musa (as) ve Hazret-i İbrahim (as)'ın mu'cizelerini her daim gözlere gösteriyorlar. Bu mânâlar ışığında hem Nübüvvet akidesini hatırlatıp, hem Yirminci Söz'deki mu'cizat-ı enbiyâya işaret, hem de "Enbiyaların mânevî bahsetmekle insanları onlardan istifadeye teşvik ettiği gibi, mu'cizatlarından bahis dahi, onların nazirelerine yetişmeye ve taklitlerini yapmaya bir teşviki işmam ediyor." 13 "Madem her şey manen Bismillah der, Allah namına Allah'ın nimetlerini getirip bizlere veriyorlar. Biz dahi, Bismillah demeliyiz, Allah namına vermeliyiz, Allah namına almamız" 14 ifadeleri ise, "Bütün mevcudat gibi, her bir zerre ve zerratin her bir taifesi ve mahsus her bir cemaati, lisan-ı hâl ile Bismillah der, hareket eder. Her bir zerre mebd-i hareketinde lisan-ı hâl ile Bismillahirrahmanirrahim der. Yani, ben, Allah'ın namıyla, hesabıyla, ismiyle, izniyle, kuvvetiyle hareket ediyorum" 15 mânâlarıyla önce Otuzuncu Söz olan Ene ve Zerre Risâlesi'ni, ardından Yirmi Birinci Lem'a olan İhlâs Risâlesini hatırlatıp; amellerimizde ve bu kudsî hizmette yalnız Cenâb-ı Hak'kın rızasını esas maksat yapmak düsturunu ders verirken, İşârâtü'l-İ'caz'daki, "santral gibi, bütün hilkatin nizamlarına ve fitratın kanunlarına ve kâinattaki nevamis-i ilâhiyenin şua'larına bir merkez olan insan, ibadetiyle o kanunlara intisap ve irtibat etmesi ve o namusların (kanunların) eteklerine yapışıp temessük etmesi lâzımdır ki, umumî cereyanı temin etsin ve tabakat-ı âlemde deveran eden dolapların hareketlerine muhalefetle o dolapların çarkları altında ezilmesin" 16 hakikatini de bildirmektedir. Bunun yanında, Risâle-i Nur'un dört ana direği olan mânâ-i harfî, mânâ-i ismi, niyet ve nazar kelimelerinin de unutulmaması mesajını vermektedir.

Hem, “Allah namına vermek ve Allah namına almak” sözü, dinimizin önemli bir rüknü olan zekât hakikatine vurgu yaparak, “Allah namına vermediğin için, mânên minnet ediyorsun. Cenâb-ı Hakk’ın malını ibâdına vermek için bir tevziat memuru (dağıtıcı) olduğun halde, kendini sahib-i mal zannedip bir küfran-ı nimet ediyorsun Eğer zekât namına versen, Cenâb-ı Hak namına verdiğin için bir sevap kazanıyorsun, bir şükran-ı nimet gösteriyorsun. Zekât namına o iyilikleri yapıp, hem farzı eda etmek, hem sevabı, hem ihlâsı, hem makbul bir duayı kazanmak” 17 mânâlarını öne çıkarıyor. Birinci Söz, “Cenâb-ı Hakk’ın nimetlerini bizlere sunan tablacı hükmündeki insanlara verilecek fiyat ise, şükür değil ancak duâ olabilir” 18, “Şükür asıl mal sahibi olan Allah’a yapılır” dersini vermektedir. Evet, “O Mün’im-i Hakikî bizden o kıymettar nimetlere, mallara bedel istediği fiât ise üç şeydir: Biri zikir, biri şükür, biri fikirdir.” 19 Bu ifadelerde kendini gösteren mânâlardan biri; Yirmi Beşinci Söz olan Mu’cizât-ı Kur’âniye Risâlesi’ndeki “insana hem bir kitab-ı şariat, hem bir kitab-ı duâ, hem bir kitab-ı hikmet, hem bir kitab-ı ubudiyet, hem bir kitab-ı emir ve dâvet, hem bir kitab-ı zikir, hem bir kitab-ı fikir”20 olan Kur’ân-ı Hâkim’in aynı hasiyetini taşıyan Risâle-i Nur’un, her şeyde rahmetin izini, özünü, yüzünü göstermek olan huzur-u daimîyi ve marifetullahı öğretmesine işaretler; “Risâle-i Nur, ibadet yerinde, ilim içinde hakikate bir yol açmış, süluk ve evrad yerinde, mantıkî bürhanlarla ilmi hüccetler içinde hakikatü’l-hakaika yol açmış ve ilm-i tasavvuf ve tarikat yerinde, doğrudan doğruya ilm-i kelâm içinde ve ilm-i akide ve usulü’d-din içinde bir velâyet-i kübra yolunu açmış ki, bu asrın hakikat ve tarikat cereyanlarına galebe çalan felsefî dalâletlere galebe ediyor; meydandadır.” 21 Zira Risâle-i Nur içinde hem külli zikir, hem geniş fikir, hem kesretli tehlil, hem kuvvetli iman dersi, hem gafletsiz huzur, hem kudsî hikmet, hem yüksek bir ibadet-i tefekkürîye gibi nurlar var. 22

Bu ifadeler ışığında, hem zikri, hem fikri, hem şükrü birlikte kazandıran ve bu mertebelerde terakki ettiren Risâle-i Nur’un bu meziyetine de işaret eden Birinci Söz, Risâle-i Nur ağacının esasını, mayasını, temel noktalarını, düsturlarını, haritasını kısacası fihristesini bir çekirdek gibi başında taşıyor ve içinde barındırıyor.

Bu itibarla, Birinci Söz, Risâle-i Nur’un hem anahtarı, hem çekirdeği, hem kapısı, hem mukaddimesi, hem de Besmelesidir. Âcizane tavsiyemiz Risâle-i Nur’a başlarken, Besmeleyle başlamak mânâsını da içine alan Birinci Söz’le başlayıp Küçük Sözler’le devam ederek iyice tetkik edilerek okunmalıdır.

Cenâb-ı Hak daha çok anlamayı ve anladıklarımızı yaşamayı nasip eylesin İnşâallah.

Dipnotlar:

- 11- Barla Lâhikası s.392,
- 12- Sözler 226,
- 13- Sözler 400,
- 14- age 17,
- 15- Sözler 909,
- 16- İşaratü’l İ’caz 229,
- 17- Mektubat 463,
- 18- Lem’alar 325,
- 19- Sözler 20,
- 20- age 589,
- 21- Emirdağ Lâhikası 169,
- 22- Barla Lâhikası 530.